

पण प्रश्न अनुत्तरीतच!

या वर्षाच्या अखेरीपर्यंत बिहार विधानसभा निवडणूक होईल. भाजपप्रणित एनडीए अर्थात राष्ट्रीय लोकशाही आघाडीतील घटक पक्ष असलेल्या विद्यमान मुख्यमंत्री नीतीश कुमार यांचा जनता दल युनाकटेड पुन्हा एकदा भाजपबरोबर या निवडणुकीला सामोरा जाईल. या निवडणुकीत विरोधकांचे समीकरण कसे जुळते, यावरच नीतीश कुमार यांचे मुख्यमंत्रीपद अवलंबून आहे. अन्त्या, २०२० प्रमाणेच कमी असतानाही भाजप नीतीश कुमार यांचाच हे पद बहाल करून केंद्रातील पाठिंब्याची परतफेड करेल. तर दुसरीकडे, एनडीएला सत्तेपासून रोखण्यासाठी काँग्रेसला पुढाकार घेऊन विरोधकांची मोट बांधावी लागेल. आतापासून प्रत्येक पक्षाने मोर्चेबांधणी सुरू केली असली तरी, प्रत्यक्षात तारखा जाहीर झाल्यानंतर त्याला वेग येईल. मात्र, याआधी केंद्रीय निवडणूक आयोगाने एक महत्त्वाचा निर्णय घेतला आहे. काँग्रेससह सर्वच विरोधी पक्षांचा ईव्हीएमला आक्षेप आहेच, पण आता मतदानाच्या आकडेवारीबाबतही शंका उपस्थित करण्यात आली आहे. विशेषतः महाराष्ट्र विधानसभा निवडणुकीनंतर महाविकास आघाडीच्या सर्वच घटक पक्षांनी, भाजपप्रणित महायुतीच्या विजयामागे हा मतदान टक्केवारीचा घोळ असल्याचा आरोप केला आहे. याच अनुषंगाने केंद्रीय निवडणूक आयोगाने बिहार निवडणुकीपासून अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा वापर करून नवीन प्रणाली अंमलात आणण्याचे ठरविले आहे. प्रत्येक मतदान केंद्राच्या पीठासीन अधिकार्यांकडून दर दोन तासांनी ईसीआयएनईटी ॲपच्या माध्यमातून मतदानाच्या टक्केवारीची माहिती नोंदवण्यात येणार आहे. त्यानुसार ती लगेच जारी करण्यात येईल. याशिवाय, मतदान प्रक्रिया पूर्णपणे पार पडल्यानंतर निवडणूक अधिकारी मतदान केंद्र सोडण्यापूर्वी मतदानाची अंतिम आकडेवारी या यंत्रणेमार्फत नोंदवतील. त्यानुसार मतदानाची एकूण टक्केवारी निवडणूक प्रक्रियेनंतर अर्ध्या तासात उपलब्ध होईल, अशी अपेक्षा आहे. यापूर्वी, मतदान आकडेवारीचा डेटा क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांकडून कागदोपत्री जमा केला जात असे आणि नंतर ही माहिती फोन कॉल, एसएमएस किंवा मेसेजिंग ॲप्सद्वारे निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याकडे पाठवली जात असे. ही माहिती दर दोन तासांनी एकत्रित करून व्होटर टर्नआऊट (व्हीटीआर) ॲपवर अपलोड केली जात असे. पण आता नव्या तंत्रज्ञानामुळे ही वेळखाऊ प्रक्रिया संपुष्टात येईल. खुद्द केंद्रीय निवडणूक आयोगानेच मंगळवारी ही माहिती दिली आहे. डिजिटल इंडियाचा घोषा करत असताना, अशा प्रकारे नव्या तंत्रज्ञानाची कास धरणे आवश्यकच आहे. पण साधारणपणे आधीचे प्रश्न निकाली काढून पुढे चालणे कधीही योग्य ठरते. निवडणूक आयोगाकडून अद्याप तसे झालेले नाही. महाराष्ट्र विधानसभा निवडणुकीतील मतदान टक्केवारीचा घोळ विरोधकांनी अंधोरेखित केला होता. निवडणूक आयोगाच्या पारदर्शक प्रक्रियेवरच प्रश्नविश्व उपस्थित करण्यात आले होते. एवढेच नव्हे तर, केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामण यांचे पती अर्थशास्त्रज्ञ परकला प्रभाकर यांनीही या वादीव टक्केवारीबद्दल शंका उपस्थित केली होती. राज्यात २० नोव्हेंबरला मतदान झाले. त्यावेळी सकाळी ९ वाजेपर्यंत ६.६१ टक्के, सकाळी ११ वाजपर्यंत १८.१४ टक्के, दुपारी १ वाजेपर्यंत ३२.१८ टक्के, दुपारी ३ वाजेपर्यंत ४५.५३ टक्के आणि सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत ५८.२२ टक्के मतदान नोंदवले गेले. पण नंतर केंद्रीय निवडणूक आयोगाने रात्री उशिरा ११.३० वाजताचे अपडेट्स म्हणून ६५.०२ टक्के मतदान झाल्याचे जाहीर केले. तर, राज्याच्या मुख्य निवडणूक अधिकाऱ्यांनी दुसऱ्या दिवशी ६६.०५ टक्के मतदान झाल्याचे सांगितले. या वादीव सुमारे साडेसात टक्के मतदानाचे पुरावे विरोधकांनी केंद्रीय निवडणूक आयोगाकडे मागितले. एवढेच नव्हे तर, विधानसभा निवडणूक २०१९ ते लोकसभा निवडणूक २०२४ या कालावधीत महाराष्ट्रात ३२ लाख नव्या मतदारांची नोंदणी झाली. पण लोकसभा २०२४ ते विधानसभा २०२४ या अवघ्या पाच महिन्यांत ३९ लाख नव्या मतदारांची नावे याद्यांमध्ये समाविष्ट करण्यात आली, याकडे काँग्रेस नेते आणि लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी लक्ष वेधले. या वाढलेल्या मतदारांचे फोटो आणि पत्त्यासह अन्य तपशीलही राहुल गांधी यांनी निवडणूक आयोगाकडे मागितला होता. यासंदर्भात त्यांनी घेतलेल्या प्रकारा परिषदेला शिक्केसा उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे खासदार संजय राऊत आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाच्या खासदार सुप्रिया सुळे उपस्थित होत्या. मतदानाची टक्केवारी वाढल्याचा दावा निवडणूक आयोगाने फेटाळला आहे. महाराष्ट्र विधानसभा निवडणुकीत सकाळी ७ ते सायंकाळी ६ वाजण्याच्या दरम्यान ६ कोटी ४० लाख ८७ हजार ५८८ नागरिकांनी मतदान केले. म्हणजेच, दर तासाला सरासरी ५८ लाख मतदान झाले. त्यानुसार, शेवटच्या दोन तासांत सुमारे १ कोटी १६ लाख मतदान झाले असते. तथापि, प्रत्यक्षात मात्र दोन तासांत ६५ लाख मतदान झाले आणि ते सरासरीपेक्षा कमी आहे, असा खुलासा आयोगाने केला. हा खुलासा निव्वळ तर्कशुद्ध नसून तर्कावर आधारित आहे. याशिवाय, ३९ लाख नव्या मतदारांच्या नोंदीच्या मुद्याचे निराकरण झालेले नाही. त्यामुळे नव्या तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याचे निवडणूक आयोगाने उचललेले पाऊल स्वागतार्ह आहेच, पण या अनुत्तरीत प्रश्नांची उकलही अपेक्षित आहे.

दरवर्षी दहावीचे निकाल जाहीर झाल्यानंतर अकरावी प्रवेशासाठी विविध महाविद्यालयांमध्ये विद्यार्थी आणि पालकांची मोठी गर्दी उसळत असल्याचे चित्र आपल्याला पाहायला मिळते. अनेक विद्यार्थी आणि त्यांचे पालक हे विविध महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश अर्ज मिळवण्यासाठी धडपड करतात. आधी प्रवेश अर्ज मिळविण्याची धडपड. काही बडी महाविद्यालये यासाठी शुल्कही आकारतात. प्रवेश अर्ज मिळाले की मग, ते सविस्तरपणे भरून महाविद्यालयाकडे जमा करण्यासाठी पुन्हा विद्यार्थी, पालकांना रगेत उभे राहावे लागते. केवळ एक, दोन महाविद्यालयासाठी नव्हे तर किमान पाच ते सात महाविद्यालयांमध्ये अर्ज भरण्याचा खटोटोप करावा लागतो. कारण, पसंतीचे महाविद्यालय आणि आपल्याला हव्या असलेल्या शाखेत प्रवेश मिळविण्यासाठी एक ते दोन महाविद्यालयांमध्ये अर्ज भरणे पुरेसे नसते. किमान पाच ते सात महाविद्यालयांमध्ये अर्ज करणे भाग असते. अर्ज केल्यानंतर संबंधित महाविद्यालयामध्ये आपल्याला प्रवेश मिळणार की नाही, यासाठी कट ऑफ लिस्टची (गुणवत्ता यादी) प्रतीक्षा करावी लागते. लिस्टमध्ये नाव लागल्यानंतरच विद्यार्थ्याला पुढील शुल्क भरून अकरावीसाठी प्रवेश मिळतो. अनेकदा तर असे पाहायला मिळते की, एखाद्या विद्यार्थ्याला दहावीच्या परीक्षेत उत्तम गुण मिळल्यानंतरही त्याला पसंतीच्या महाविद्यालयात आणि आवश्यक असणाऱ्या शाखेत प्रवेश मिळत नाही. परंतु, त्याच महाविद्यालयात आणि पसंतीच्या शाखेत मात्र कमी गुण असणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाही प्रवेश मिळतो. मॅनेजमेंट कोटा असो वा अन्य कोणताही. विशिष्ट कोट्यांद्वारे का हौसना, परंतु कमी गुण मिळालेल्या विद्यार्थ्यांनाही त्याच ठिकाणी प्रवेश मिळाल्यानंतर उत्तम गुणांनी उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचे मानसिक खच्चीकरण झाल्याशिवाय राहत नाही. पैशांच्या जोरावर उत्तम महाविद्यालयात अनेक विद्यार्थ्यांना प्रवेश मिळविता येत असेल, तर गुणवत्तेचा काय फायदा, असे प्रश्न विद्यार्थी

विविध

रस्ते, नाले, उड्डणपूल असे प्रकल्प राबवले जातात. या प्रकल्पांच्या विस्तारीकरणामुळे दरवर्षी हजारो कुटुंबे बाधित होत आहेत. मात्र, प्रकल्पबाधितांची घरे ऐन पावसाळ्याच्या तोंडावर तोडण्यात येत असल्याने नागरिकांचे हाल होत आहेत. विविध प्रकल्पांमध्ये हजारो कुटुंबे बेघर होत असताना, महापालिकेकडे त्या तुलनेत घरे उपलब्ध नसल्याने ह्प्रकल्पबाधितांना वाली कोण?हू असा सवाल उपस्थित झाला आहे.

गेले काही दशकांमध्ये मुंबईचा चेहरामोहरा केकपशेने बदलला आहे. पोटाची खळगी भरण्यासाठी गरीबांपासून श्रीमंत मुंबईत विसावले. कचरापट्टी, नाले अशा मोकळ्या दिसणाऱ्या ठिकाणी झोपडीवादींनी राजकारणी, महापालिका अधिकारी आणि पोलिसांच्या संगनमताने झोपड्या उभारल्या. झोपड्यांची संख्या दिवसेंदिवस वाढून तीच एक गंभीर समस्या ठरली. यावर उपाय म्हणून झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना आणली. ही योजनाही झोपडपट्टीवासीयांपेक्षा राजकारणी आणि अधिकाऱ्यांच्या हिताची बनली आहे.

दिवसेंदिवस विस्तारणाऱ्या मुंबईत विविध पायाभूत सेवा-सुविधा निर्माण करण्यासाठी मुंबई महानगरपालिका, एमएमआरडीए अशा संस्था विविध नागरी प्रकल्प राबवत आहेत. मुंबईत प्रकल्प राबविण्यासाठी पुरेशी जागा उपलब्ध नसल्याने नागरी वस्तीमधून अशा प्रकल्पांना जागा मिळवली जाते. यामध्ये दरवर्षी हजारो कुटुंबे प्रकल्पबाधित होत आहेत. या कुटुंबांचे पुनर्वसन करण्यासाठी माहुल येथे घरे उभारण्यात आली आहेत. या घरामध्ये हजारो प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन करण्यात आले आहे. मात्र, हा परिसर प्रदूषणामुळे राहण्यास योग्य नसल्याने प्रकल्पबाधितांकडून माहुलमधील घरे घेण्यास विरोध होत आहे.

रासायनिक कंपन्यांमुळे हा परिसर

प्रकल्पबाधितांना वाली कोण?

प्रदूषित झाला आहे. त्यामुळे या ठिकाणी प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन करू नये, असे आदेश न्यायालयाने दिले आहेत. मात्र, मुंबईत प्रकल्पबाधितांसाठी घरे उपलब्ध नसल्याने महानगरपालिका प्रकल्पबाधितांना माहुलच्या घराचा आग्रह धरत आहे. यामध्ये प्रकल्पबाधित पूर्णतः उद्ध्वस्त होत आहेत. याचा विचार ना पालिका अधिकारी करत आहेत ना सत्ताधारी. कष्टाच्या पैशातून पै-पै जमा करून नागरिक हक्काचा निवारा खरेदी करतात. घरासाठी उपाशी राहून लोक ऋण फेडतात. पण आचानक एके दिवशी त्यांच्या घराच्या ठिकाणाहून कोणता तरी प्रकल्प जात असल्याचे समजते, आणि त्याचवेळी स्वप्नांचा चुराडा होतो.

दहा बाय दहाच्या झोपडीत गुण्या- गोविंदाने राहणाऱ्या प्रकल्पबाधिता, कुटुंबांचे आयुष्य क्षणार्धात बदलू लागते. नोकरी, मुलांच्या शाळा अशी सर्व गणिते जुळवून राहणाऱ्या नागरिकांना पुन्हा नव्याने आयुष्याची सुरुवात करण्याची वेळ येते आणि नागरिकांचे जीवनचक्र बदलते. प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन ३ किलोमीटर अंतरामध्ये करण्याचा मुंबई महानगरपालिकेचा कायदा आहे. हा कायदा गोरगरीबांसाठी बिल्कूल नाही. प्रकल्पबाधित झाला की घराच्या बदल्यात घर देणे बंधनकारक असतानाही महापालिका अधिकारी जोरजबरदस्तीने प्रकल्पबाधितांना बेघर करतात. नागरिकांचे जीवनमान सुधारण्यासाठी राबविण्यात

येणाऱ्या प्रकल्पांमध्ये अनेक कुटुंबांच्या संसाराची राखरांगोळी होत आहे. याचे कोणतीही यंत्रणा मूल्यमापन करत नाही. आपले काम झाले की प्रकल्पबाधित कोण, हा विचारही पालिका अधिकारी आणि प्रशासनाला कधी शिवत नाही.

पावसाळ्यात अनधिकृत व अधिकृत झोपड्या ना तोडण्याचा निर्णय सरकारना घेतला आहे. हजेरीबहादूर महापालिकेचे अधिकारी, कर्मचारी मे महिन्याच्या अखेरच्या आठवड्यात घरे तोडण्याच्या नोटिसा देऊन गोरगरीबांची झोप उडवतात. यातून निदान पावसाळ्यापुरते तरी छप्पर वाचविण्यासाठी लोक न्यायालयात दाद मागतात. यासाठी पुन्हा नागरिकांना वकिलांच्या मोट्या शुल्काला सामोरे जावे लागते. न्यायालय कधी नागरिकांना दिलासा देते तर कधी त्यांची याचिका फेटाळून लावते. या चक्रातून नागरिकांना अखेर भर पावसाळ्यात विस्थापित होण्याची वेळ येते. पयायी घर मिळाले नसतानाच पालिका घरावर बुलडोझर चालवून रिकामे करते. नागरिकांना घर किंवा आर्थिक मोबदला हे पर्याय देण्यात येत असले तरी आजवर पालिकेने प्रकल्पबाधितांना त्यांच्या घराचा मोबदला दिलेला नाही. नागरिकांना ३ किलोमीटर अंतरामध्ये घरही द्यायचे नाही आणि त्याचा आर्थिक मोबदलाही द्यायचा नाही- यावर पालिकेला एकही लोकप्रतिनिधी प्रश्न विचारण्यास तयार नाही.

प्रकल्पबाधितांचे आर्थिक, सामाजिक,

अभिव्यक्तीला संरक्षण

माणसेही याला अपवाद नव्हती. मध्य प्रदेशचा एका मंत्र्यांनी केलेल्या वादग्रस्त वक्तव्याची दखल तर सर्वोच्च न्यायालयाने घेतली, मात्र त्यांच्या या वक्तव्याबद्दल त्यांना ना त्यांच्या पक्षातून कुणी विचारणा केली, ना त्यांच्या खुर्चीवर आच आली. तरुण विद्यार्थ्यांना आक्रमकपणे व्यक्त होणे, ही अगदीच सामान्य बाब आहे. त्यातून समाजाला किंवा देशहिताला धोका पोहोचत असेल तर वेगळी गोष्ट; पण ‘सरकारविरोधात बोलणे म्हणजे देशविरोधी कृती’ अशा बदल्या व्याख्याते अनेकांची केवळ शैक्षणिक कारकीर्दच नव्हे तर पूर्ण भविष्यच झाकोळून गेले आहे. काही वर्षांपूर्वी जेएनयू मधील विद्यार्थ्यांना अटक झाली. त्यांना दीर्घकाळ जामीन न देता ठरगात डांबले होते. प्रस्थापितविरोधात आवाज उठवणे, आक्रमकपणे व्यक्त होणे हे विद्यार्थ्यांनी जगभर केले आहे.

अकरावीच्या ऑनलाईन प्रवेशासाठी

गुरुवार ५ जून ही अंतिम मुदत आहे. अद्यापही काही विद्यार्थ्यांची नोंदणी प्रलंबित असून प्रशासनाने मुदतवाढ देण्याची मागणी करत आहेत. अकरावी ऑनलाईन प्रवेशासाठी मुदतवाढ मिळेल की नाही, हे कळेलच. परंतु, यावर्षी उडालेल्या गोंधळाची पुनरावृत्ती ही पुन्हा होऊ नये, हीच अपेक्षा सर्वांकडून केली जात आहे. कारण, आपल्याकडे ऑनलाईन प्रक्रियेचा इतिहास पाहता तो तितका प्रभावी ठरत नसल्याचा अनुभव सर्वांच्या गाठीशी आहे.

याआधी निकाल प्रक्रिया जेव्हा ऑनलाईन झाली तेव्हा सुरुवातीच्या काळात सर्व्हर जाम असल्याने अनेक विद्यार्थ्यांना निकालच पाहता येत नसत. सकाळी ११ वाजल्यापासून निकाल संकेतस्थळावरून पाहता येतील, असे जाहीर केले जाताने. परंतु, प्रत्यक्षात ज्यावेळी निकाल पाहण्यासाठी संकेतस्थळ उघडले जायचे तेव्हा ते अपेक्षेप्रमाणे काम करत नसल्याचे जाणवायचे. तेव्हादेखील कारण हेच होते की, एकाचवेळी लाखोंच्या संख्येने विद्यार्थी, पालक संकेतस्थळ उघडत असल्याने ते योग्यरित्या काम करत नसल्याचे सांगितले जायचे. काही वेळाने मात्र ते सर्वांसाठी उपलब्ध व्हायचे. कालांतराने यात सुधारणा झाली.

आता विविध संकेतस्थळे असून विद्यार्थी, पालकांना निकाल तातडीने पाहता येतात. पूर्वीसारखी परिस्थिती काही राहिलेली नाही. केवळ निकालाच्या बाबतीतच नाही तर, मुंबई विद्यापीठाने जेव्हा ऑनलाईन मूल्यांकनाचा निर्णय घेतला होता, तेव्हादेखील अशीच गोंधळाची परिस्थिती निर्माण होऊन विद्यार्थ्यांचे निकाल लागण्यास प्रचंड उशीर झाला होता. मुंबईसारख्या प्रगत शहरात ऑनलाईन मूल्यांकन प्रक्रियेची पार दुरुशा झाली होती. मुंबई विद्यापीठाची प्रतिमादेखील यामुळे फार मलीन झाली होती. त्यामुळे ऑनलाईन प्रक्रिया ही सुरुवातीच्या टप्प्यात काहीशी अडचणीची ठरत असल्याचा अनुभव हा आताचा नसून पूर्वीपासूनचा आहे. फक्त यापुढे त्याची पुनरावृत्ती होऊ नये, यासाठीचे नियोजन करण्याची गरज

इंडियन लीग (आयपीएल) सुरू झाल्यानंतरच्या गेल्या अठरा वर्षात प्रथमच बेंगळुरू संघाने करंडक उंचावल्यानंतर क्रिकेटप्रेमींना झालेल्या आनंदाचे जल्लोषात नव्हे, तर उन्मादात रूपांतर होऊन त्यामुळे झालेल्या चेंगराचेंगरीत ११ जणांचा मृत्यू होणे धक्कादायक आहे. बेंगळुरूतील चिन्नास्वामी स्टेडियममध्ये बुधवारी संध्याच्या सत्कार समारंभासाठी जमलेल्या अलोट गर्दीला आवर घालता न आल्याने झालेल्या चेंगराचेंगरीत ५०हून अधिक जण जखमी झाले आहेत.

यापूर्वी टी२० वर्ल्डकप जिंकल्यानंतर मुंबईत भारतीय संघाचा स्वागतसाठी उसळलेल्या गर्दीमुळे पोलिस अधिकाऱ्यांसह अनेकांच्या काळजाचा ठोका चुकला होता. त्या वेळी काही दुर्घटना घडली नाही, हे सुदैव. लोकप्रिय चित्रपट तारे-तारकांना पाहण्यासाठी जमलेल्या गर्दीमुळे घडलेल्या दुर्घटनाही ताज्या आहेत. अतिरेकी क्रिकेटप्रेमात बेशिस्तीची भर आणि अपुऱ्या पडणाऱ्या यंत्रणा यांमुळे बेंगळुरूवासीयांच्या आनंदाच्या क्षणांना दुर्घटनेचे घालबोट लागले. देशात वारंवार घडणाऱ्या या दुर्घटनांबाबत सरकारी यंत्रणा आणि सृज नागरिकांनीही गांभीर्याने विचार करण्याची वेळ आली आहे, हे नक्की.

अखेरच्या क्षणापर्यंत रोमांचकारी ठरलेल्या अंतिम सामन्यात बेंगळुरू संघाने पंजाबवर मात करून प्रथम इंडियन प्रीमियर लीगमध्ये विजय मिळवला आणि ‘ई सला कप नम्दे’ म्हणजे यंदा कप आमचाच, ही लाखो चाहत्यांची घोषणा खरी केली. मंगळवारी अहमदाबादतील नरेंद्र मोदी स्टेडियमवर झालेल्या सामन्यात त्यांना १९०, म्हणजे फार मोठ्या धावसंख्येचे आव्हान उभे करता आले नाही; मात्र बेंगळुरूच्या गोलंदाजांनी अचूक मारा करून पंजाबला १८४ धावांत रोखले आणि सामन्यावर वर्चस्व गाजवले. खरे तर मुंबई संधाला पराभूत करून फायनलमध्ये पोहोचलेल्या पंजाबचे आव्हान सोपे नव्हते. श्रेयस अय्यरसारख्या खेळाडूने

शैक्षणिक, आरोग्य असे सर्व प्रकारे नुकसान होते. पण याचा विचार करण्यास विविध प्रशासनातील अधिकाऱ्यांना वेळ नाही. केवळ प्रकल्प पूर्ण करण्याचे लक्ष्य अधिकारी ठेवतात. पण प्रकल्पबाधितांच्या समस्यांशी कोणास देणेघेणे नाही. ऐन पावसाळ्याच्या तोंडावर झोपड्या तोडण्यात येत असल्याने नागरिकांचे संसार रस्त्यावर येतात. पावसाच्या पाण्यात लहान मुले, महिला यांना पदपथावर झोपण्याची वेळ येते. अशा हजारो कुटुंबांना कुणीही वाली नसतो. कितीही आंदोलने केली तरी त्याचा तीळमात्र फरक व्यवस्थेवर पडत नाही. यामध्ये अनेकांना प्राणही गमवावे लागले आहेत. उलट पोलिसी खाक्या गोरगरीबांना तुरुंगवारीस पाठवून आधीच पिचलेल्या नागरिकांची आणखी परवड करतात.

शासन निर्णयानुसार, अधिकृत ठरलेल्या नागरिकांचे पुनर्वसन होणे गरजेचे आहे. मात्र, प्रकल्पबाधित जाहीर होताच त्यांना माहुलसारख्या ठिकाणी पाठीविण्याची पालिकेची योजना असते. प्रकल्पबाधितांच्या पुनर्वसनाला पालिकेने प्राधान्य देणे गरजेचे आहे. मुंबईत सध्या सुमारे ७० हजार घरांची तातडीने आवश्यकता आहे. मात्र, एवढ्या मोठ्या संख्येने घरे उभारणे पालिका प्रशासनापुढील मोठे आव्हान आहे. मुलुंड, भांडुप, बोरिवली आदी ठिकाणी प्रकल्पबाधितांसाठी सुमारे १० हजार घरे उभारण्यात येत असली तरी ही घरे तयार होण्यासाठी आणखी काही वर्षांची वाट पहावी लागणार आहे. प्रत्येक झोमजवे प्रकल्पबाधितांसाठी घरे उभारण्याची योजना पालिकेने आखली असली, तरी ही घरे उभारण्यात अनेक अडथळे आहेत.

प्रकल्पबाधितांच्या पुनर्वसनासाठी पालिकेने वेळीच पावले न उचलल्यास हा प्रश्न आणखी गंभीर बनणार आहे. प्रकल्पबाधितांना त्यांच्या परिसरात दर्जेदार, राहण्यायोग्य घरे उभारण्यावर लक्ष देणे गरजेचे आहे. अन्यथा यामध्ये प्रकल्पबाधित पूर्णतः उद्ध्वस्त होईल.

समी फायनल जिंकून दिल्यानंतर पंजाब संघाच्या आशा उंचावल्या होत्या. मात्र, गोलंदाजांच्या माऱ्यापुढे बेंगळुरूने समोर ठेवलेले लक्ष्य पार करणे त्यांना शक्य झाले नाही. ‘क्रिकेटमध्ये कोणत्याही क्षणी काहीही घडू शकते,’ याची अनेकदा प्रसि्ती देणारा आयपीएलचा यंदाचा हंगाम अनेक अर्थींनी वैशिष्ट्यपूर्ण ठरला. पहलगाम तणावायानंतर निर्माण झालेल्या तणावामुळे नियोजित वेळापत्रकात बदल करण्यात आले होते; मात्र परिस्थिती निवळल्यानंतर उर्वरित स्पर्धा पार पडली.

भारतीय क्रिकेटसाठी गुणवत्तीची खाण ठरलेल्या आयपीएलमध्ये यंदाही काही नव्या प्रतिभाशाली खेळाडूंनी चमक दाखवली. सूर्यकुमार यादव, शुभमन गिल यांच्यासारख्या अनेक क्रिकेटपटूंनी आजवर हा विश्वास सार्थ ठरवला आहे. त्यामध्ये चौदा वर्षांच्या वैभव सूर्यवंशीसह सर्वाधिक धावा करणारा पी. साई सुदर्शन, आदुष म्हात्रे अशा खेळाडूंची यंदा भर पडली. यंदाचे वैशिष्ट्य म्हणजे विजेतेपदाचे दावेदार आणि पूर्वी अनेकदा विजेते ठरलेले मुंबई, चेन्नई असे सारे प्रस्थापित संघ स्पधेर्तून बाजूला गेले होते. भारतीय कसोटी संघात स्थान न मिळालेल्या श्रेयस अय्यरने आपल्या बॅटनेच निवड समितीला उत्तर दिले आहे. प्रारंभीच्या सामन्यांमध्ये पराभव स्वीकारावा लागल्यानंतरही मुंबई संघाने हिंमत न हारता केलेले ‘कमबॅक’ही कौतुकास्पद होते.

यंदा दोन्ही माध्यमांतून सुमारे ७५ कोटी प्रेक्षक आणि पाच हजार कोटी मिनिटांचा ‘वॉच टाइम’ या आकड्यांतून स्पष्टेच्या लोकप्रियतेची झलक मिळते. ‘इन्स्टंट’ जमाव्याला साजेसा वेगवान खेळ आणि त्यातून क्षणीक्षणी निर्माण होणारा थारार यामुळे २० षटकांचे सामने दिवसेंदिवस लोकप्रिय होत असले, तरी हे अभिजात क्रिकेट नव्हे! त्यामुळे विराट कोहलीसारख्या दिग्गजाचा ‘कसोटीला प्राधान्य द्या,’ हा सल्ला खेळ्याचा भावितव्यासाठी महत्त्वाचा ठरतो. त्याच वेळी, बेंगळुरू येथे घडलेल्या दुर्घटनेतून धडा घेऊन जमणाऱ्या बेफाम गंदीला आवर करून फायनलमध्ये पोहोचलेल्या पंजाबचे आव्हान सोपे नव्हते. श्रेयस अय्यरसारख्या खेळाडूने

काकडीचा डोसा

■ **साहित्य** : १ कप गव्हाचे पीठ, १/४ कप तांदळाचे पीठ, १/४ कप बारीक कापलेली काकडी. चवीनुसार हिरव्या मिरचा, मीठ, थोडे तेल.

■ **कृती** : मिकसरमध्ये काकडी, मीठ आणि मिरची घालून चांगली पेस्ट तयार करून घ्या. त्यामध्ये गव्हाचे पीठ, तांदळाचे पीठ, रवा आणि गरजेपुरते पाणी घालून चांगले हलून घ्या. या पीठाचे नेहमीच्या डोश्यासारखे डोसे तयार करा. हे गरमागरम डोसे कोणत्याही चटणी, सॉस किंवा बटाट्याच्या भाजीसोबत खाता येतील.

पावसाळा सुरू झाला की, त्वचेच्या समस्या डोके वर काढतात. त्वचेवर रॅश येणे, संसर्ग होणे, लालसरपणा, खाज अशा समस्या निर्माण होतात आणि यापासून बचाव करण्यासाठी नेमके काय करावे हे आपल्याला कळत नाही. मात्र काही घरगुती उपायांनी या समस्येवर उपाययोजना करता येणे शक्य आहे, ज्यामुळे तुमची त्वचा नैसर्गिक आणि चांगली राहील. काय आहेत हे उपाय जाणून घेऊया...

पावसाळ्यात त्वचेला जपण्यासाठी ‘हे’ आहेत खास उपाय

■ **तुळस** : पावसाच्या दिवसांत अनेकांना अॅलर्जी किंवा खाज येण्याची समस्या उद्भवते. तुळस ही अँटी-ऑक्सिडंट्स आणि अँटी बॅक्टेरियल असते. हवेच्या कोणत्याही बदलाशी सामना करताना तुळस उपयुक्त ठरते. आपल्याला ज्याठिकाणी त्रास झाला आहे त्याठिकाणी तुळशीचा रस किंवा पेस्ट लावल्यास फायदेशीर ठरते. या रसाने चेहरा धुतल्यास चेहऱ्याच्या सगळ्या समस्या दूर होण्यास मदत होते.

■ **हळद** : आयुर्वेदात

हळद हे अनेक गोष्टींवरील उपयुक्त असे औषध समजले जाते. अँटीसेप्टिक म्हणून ओळखली जाणारी हळद त्वचेच्या समस्येवरील उत्तम उपाय आहे. चेहऱ्यावर कोणताही संसर्ग

किंवा अॅलर्जी आली असल्यास तो नष्ट करण्यासाठी हळद अतिशय उत्तम काम करते.

■ **कोरफड** : कोरफडीचे अनेक उपयोग आपल्याला माहीत आहेत. बाजारात मिळणाऱ्या अनेक क्रीममध्येही कोरफडीचा वापर केला जातो. त्वचेला कोणत्याही प्रकारची अॅलर्जी झाली असल्यास कोरफड त्यावर उपयुक्त ठरते. त्वचेची होणारी जळजळ कोरफड लावल्याने कमी होते.

■ **जिरे** : त्वचेच्या संसर्गापासून बचाव करण्यासाठी जिरेही अतिशय उपयुक्त असते. दिवसात ३ ते ४ वेळा पाण्याबरोबरच जिरे घेतल्यास त्वचेच्या समस्या दूर होण्यास मदत होते. जिऱ्यात ई-जीवनसत्त्व मोठ्या प्रमाणात असते, ज्यामुळे त्वचा चांगली राहते. पावसाच्या दिवसात होणारे त्वचेचे त्रास जिऱ्यामुळे कमी होतात.

■ **ऑफिसमध्ये** सतत एकाच खुर्चीवर, जागेवर बसणं शरीरासाठी नुकसानकारक आहे. अशा प्रकारच्या बसण्यामुळे त्याचा आरोग्यावर नकारात्मक, विपरीत परिणाम होत असतो. सतत टीव्ही पाहणं, कॉम्प्युटर, स्मार्टफोनवर पाहत राहणेशीखील शरीराला नुकसान पोहोचवत असतं. काही महिन्यांपूर्वी केल्या गेलेल्या संशोधनातून याबाबत आश्चर्यचकित करणारी तथ्य समोर आली

सतत खुर्चीवर बसून काम करत असाल, तर हे वाचाच

आहेत.

अमेरिकेतील मेयो येथील एका क्लीनिकमधून याबाबत संशोधन करण्यात आले. या संशोधनातून शारीरिक असक्रियता धूम्रपानाइतकीच घातक असल्याचं सांगण्यात आलं आहे.

संशोधनानुसार, खांदे, पाठ, कंबरदुखीच्या समस्येपासून ते अगदी टाइप-२ च्या डायबिटीज, हृदयरोग, कॅन्सर यांसारख्या आजारांपासून स्वतःचं रक्षण करण्यासाठी चालण्या-फिरण्याचा, व्यायाम करणं आवश्यक असल्याचं म्हटलं आहे. दिवसभर बसण्याची किंवा पडून राहण्याची सवय स्मरणशक्तीसाठी घातक असल्याचीही शक्यता संशोधनातून वर्तवण्यात आली आहे. संशोधनादरम्यान, अधिकतर युवक जवळपास ८ तासांपर्यंत खुर्चीवर

बसत असल्याचं, तसंच टीव्ही किंवा मोबाईल पाहण्यासाठी एकाच जागेवर ३ तास बसून असल्याचं समोर आलं.

शारीरिक स्वास्थ्य निरोगी राखण्यासाठी, दररोज जवळपास १० हजार पाऊलं चालणं आवश्यक आहे. आठवड्यातून ६ दिवस कमीत कमी अर्धा तास व्यायाम करणं गरजेचं आहे.

■ **संशोधनकर्त्यांनी ऑफिसमध्ये एकाच जागी बसण्याबाबत काही उपाय सुचवले आहेत -**

■ ऑफिसमध्ये पाण्याची बाटली भरून न ठेवता, तहान लागल्यास जागेवरून उठून पाणी प्यावे.

■ ऑफिसमध्ये शक्य असल्यास आपल्या जागेवरच किंवा दुसऱ्या ठिकाणी स्ट्रेचिंग करावे.

■ नाश्ता किंवा जेवणासाठी शक्यतो कॅंटीनमध्ये जावे. जागेवरच खाऊ नये.

■ शक्य असल्यास लिफ्टच्या ऐवजी पायऱ्यांचा वापर करावा.

मधुमेहींसाठी उपयुक्त पामर किंवा जांभूळ आंबा

■ **उन्हाळ्याचे** दिवस हे रसदार, रसाळ आंब्याचे दिवस तर पावसाळ्यात जांभळे खाण्याची मजा काही औरच. ही दोन्ही फळे ज्यांना मनापासून आवडतात त्यांना या दोन्ही फळांची चव एकाच फळात मिळाली तर ? होय या दोन्ही फळांची चव एकत्र चाखण्याची संधी आता भारतीयांना साधता येणार आहे. अमेरिकेच्या फ्लोरिडा राज्यात विकसित झालेला जांभूळ आंबा, मूळ नाव पामर मँगो, आता उत्तर प्रदेशात काही ठिकाणी लावला गेला आहे. हा आंबा मधुमेहींसाठी खूपच उपयुक्त असल्याच्या

बातम्या व्हायरल झाल्या आहेत. या जातीचे सगळ्यात पहिले रोप १९२५ साली मियामी येथे लावले गेले होते. २००१ पासून या इंटरनेटवर या विशेष आंब्याची चर्चा होते आहे. ब्राझीलमध्ये या जातीच्या आंब्याचे मोठे उत्पादन घेतले जाते. आता भारतात या जातीच्या आंब्याची लागवड केली जात असल्याचे समजते. सोशल मीडियावर त्यासंदर्भात बातम्या येत आहेत.

या आंब्याचा रंग फिकट जांभळा असून जांभूळ आणि आंबा या दोन झाडांच्या संयोगातून ही जात विकसित

गेली आहे असे सांगितले जात आहे. या आंब्याची चव आंबा आणि जांभूळ यांचे मिश्रण आहे.

या आंब्यात अँटीऑक्सिडंट आहेत. याच्या सेवनाने पचन सुधारते, रक्त शुद्ध होते त्यामुळे त्वचा रोग दूर होतात, रक्तशर्करेचे प्रमाण कमी होते, वजन नियंत्रणात येते असे सांगितले जाते. या आंब्याच्या जातीचे एक नाव टोमी एटकिन असे असून यातही दोन वेगळ्या जाती आहेत. अर्थात या आंब्याच्या सेवनाचे जे फायदे सांगितले जात आहेत त्याची पुष्टी केली गेलेली नाही.

जगातील सर्वात प्रसिद्ध इन्स्टंट मेसेजिंग ॲप व्हॉट्सअॅप काही दिवसांपासून नवनवीन फीचर घेऊन येत आहे. दरम्यान, थर्ड पार्टी ॲप्सच्या वापरामुळे फॅन्सी फॉण्ट्सच्या मदतीने चॅटिंगची मजा आणखी वाढणार आहे.

व्हॉट्सअॅपचा

वापर आजकाल इतका वाढला आहे की जर एखाद्याला एखादी गोष्ट सांगायची असेल किंवा एखादा महत्त्वाचं डॉक्यूमेंटही पाठवायचं असेल तर आपण मी व्हॉट्सअॅप करतो असंच म्हणत असतो. त्यामुळे आजकाल मेसेज पाठवण्यापासून ते कॉलिंग आणि व्हिडीओ कॉलिंग तसंच महत्त्वाची कागदपत्रं पाठवण्यासारखी सर्वच कामं व्हॉट्सअॅपवर होत असतात. आता व्हॉट्सअॅपची हीच चॅटिंग आणखी भारी आणि रंगतदार होणार आहे. तर आज आम्ही तुम्हाला एक

व्हॉट्सअॅपवर चॅटिंगची मजा आणखी वाढणार, फॅन्सी फॉण्ट्स वापरून कसं कराल चॅटिंग?

अद्भुत ट्रिक सांगत आहोत ज्यामुळे चॅटिंगची मजा द्विगुणित होईल. व्हॉट्सअॅपचा फॉन्ट बदलता येणार आहे. पण अजून तरी व्हॉट्सअॅपने असे कोणतेही फीचर दिलेले नाही, त्यामुळे या कामात थर्ड पार्टी ॲप्स तुम्हाला मदत करतील. या ॲपचे नाव आहे स्टायलिश टेक्स्ट-फॉण्ट कीबोर्ड. तुम्ही हे ॲप कसे वापरू शकता ते आम्ही तुम्हाला सांगतो...

■ **व्हॉट्सअॅपवर चॅटिंगचा फॉन्ट कसा बदलाला ?**

■ सर्वप्रथम तुम्हाला प्ले स्टोअरवर जावे लागेल. त्यानंतर Stylish Text – Fonts Keyboard टाइप करा आणि हे ॲप इन्स्टॉल करा.

■ डाऊनलोड केल्यानंतर, ॲप उघडा आणि स्क्रीनच्या खालील उजव्या

कोपऱ्यात दिलेल्या वाणावर टॅप करा.

■ त्यानंतर Agree बटण दिसल्यावर त्यावर टॅप करा.

■ नंतर तळशी उजव्या कोपऱ्यात कीबोर्ड विभागात जा.

अनोळखी कॉल होतील म्यूट व्हॉट्सअॅपमध्ये आणखी एक नवीन फीचर्स येणार असून समोर आलेल्या माहितीनुसार व्हॉट्सअॅपमध्ये अनोळखी

नंबरवरून आलेला फोन व्हॉट्सअॅपवर आपोआप सायलेंट होणार आहे. हे फीचर कंपनी घेऊन येणार आहे. व्हॉट्सअॅपच्या नव्या फीचर्सबद्दल माहिती देणाऱ्या WABetaInfo च्या

रिपोर्टनुसार अॅण्ड्रॉइड 2.2.3.10.7 अपडेटसोबत या फीचरला कंपनी आणणार आहे. याच्या मदतीने अनोळखी नंबरवरून येणारा फोन सायलेंट करू शकतो. अनोळखी नंबरला सायलेंट करण्यासाठीची सेटिंग व्हॉट्सअॅपच्या सेटिंगमध्ये प्रायव्हेसी ऑप्शनमध्ये असेल. ती सेटिंग ऑन करताच हे फीचर वापरता येईल. फोन सायलेंट झाल्यावर नंतर कळण्यासाठी हा नंबर नोटिफिकेशन आणि कॉल लॉगमध्ये नक्कीच दिसेल.

औषधी दुधी भोपळा

दुधी भोपळा म्हटले म्हणजे अनेक जण नाके मुरडतात. मात्र तो किती गुणकारी आहे, याबद्दल तुम्हाला कदाचित माहीत नसावे. दुधी भोपळा औषधी भाजी असून त्यात लोह, कॉल्शियम, फॉस्फरस व अन्य खनिजे आहेत. तंतुमय, रेशादार तसेच जीवनसत्त्व ‘क’ असलेली ही फळभाजी दुर्लक्षित आहे. मात्र, आता हळूहळू त्याचे महत्त्व नागरिकांना पटत असल्याने ते खाण्याचे प्रमाण वाढले आहे.

■ हृदयविकाराच्या रुग्णांना दुधी भोपळ्याचा रस सकाळ-संध्याकाळ एक-एक वाटी दिल्यास रोहिण्यांमधील कोलेस्ट्रॉल कमी होण्यास मदत होते.

■ दुधी भोपळ्याचा रस एक वाटी, लिंबाचा रस एक चमचा व एक चमचा मध एकत्र करून प्याल्यास मूत्रविकार कमी होतात.

■ रोज सकाळी काही न खाण्याआधी अर्धा वाटी दुधी भोपळ्याचा रस व एक चमचा आल्याचा रस पाण्यात मिसळून घेतल्यास स्थूलपणा कमी होतो. ■ भोपळ्याच्या एक वाटी रसात एक चमचा मध व चिमूटभर जायफळ पूड मिसळून तयार झालेला लेप त्वचेवर लावल्याचा कांती उजळते.

■ एक चमचा आवळा चुर्ण भोपळ्याच्या रसात मिसळून रात्री कोमट पाण्यासह घेतल्याने झोप चांगली लागते. तसेच पोट साफ होते.

■ दुधी भोपळ्याचा एक वाटी रस एक चमचा ओवा, चिमूटभर काळे मीठ घालून गरम करून ते चाखल्याने पोटाचा फुगीरपणा कमी होतो.

■ दुधी भोपळ्याचा रस आटवून त्यात एक मिरे व पिंगळी वाटून त्यात एक चमचा मध मिसळून त्याचे चाटण लहान मुलांना दिल्यास छातीतील कफ दूर होतो.

फॅन्सी आणि क्लासी फ्रिलचे ड्रेस !

लहानपणी तुम्ही फ्रिलचे फ्रॉक आणि स्कर्ट घालून दुमकत दुमकत चालत होता. तसेच फ्रिलदार फ्रॉक, स्कर्ट आणि शर्ट सध्या चलनामध्ये आले आहेत. फ्रिलचे फ्रॉक तर मुली कॉर्पोरेट सूटसोबत घालणे पसंत करतात. कारण बोअरिंग दिसणारे फॉर्मल सूट फ्रिलच्या फ्रॉकमुळे नवीन लुकमध्ये दिसतात. फ्रिलच्या ड्रेसचे सर्वात मोठे वैशिष्ट्य म्हणजे हे फेमिनीन लुक देतात आणि तुम्ही याला पार्टी वेअर ते कॅज्युअल वेअरपर्यंत घालू शकता. या प्रकारचे रफल्ड ड्रेस तुम्ही बऱ्याच डिझाईनमध्ये तयार करू शकता. जसे रफल्ड रॅप ड्रेस, सिंगल लेअर रफल्ड ड्रेस, टीई रफल्ड ड्रेस. रफल्ड ड्रेस

स्टायलिश लूक तर देतातच, त्याशिवाय तुमच्या बऱ्याच समस्यांचे निदान देखील करतात. जसे तुमची बस्ट लाइन स्मॉल असेल तर अशा ड्रेसची निवड करा ज्यात फ्रिल वरच्या बाजूस दिली असेल. आणि जर बस्ट लाइन हेवी असेल तर तुमच्यासाठी अशा प्रकारचे ड्रेस योग्य राहतील, ज्यात फ्रिल व्हर्टिकली स्ट्रेट डिझाईन असेल. जर तुम्ही बॉडीच्या खालील भागाला हेवी लूक देण्याचा प्रयत्न करत असाल तर खालच्या बाजूला फ्रिल असलेले फ्रॉक परिधान करणे उपयुक्त ठरेल.

सध्या बॉलीवूडच्या अभिनेत्री देखील फ्रिलने सजलेले फ्रॉक परिधान करतात. मागील काही समारंभात दीपिका पदुकोण, अनुष्का शर्मा, प्रियंका चोप्रा, सोनाक्षी सिन्हा व प्रीती खिंटा फ्रिलच्या ड्रेसमध्ये आल्या होत्या.

फ्रिलच्या ड्रेसमध्ये तुम्हाला ज्वेलरीची चिंता करण्याची गरज नसते. हे फ्रॉक बिन हेवी ज्वेलरीचे पण चांगले लूक देतात. फ्रिलदार ड्रेसला तुम्ही बऱ्याच डिझाईन व मटेरियलमध्ये तयार करू शकता. हे हलके कपडे जसे जा-जॅट, शिफॉन, कॉटन आणि सॅटिनमध्ये जास्त चांगले लूक देतात. तर मग आता पुढच्या पार्टीत वेगळे दिसण्यासाठी एखादा फ्रिलचा ड्रेस स्वतःसाठी नक्कीच तयार करा.

■ स्टीम बाथ घेण्यापूर्वी शक्य तितके जास्त पाणी प्यावे म्हणजे डिहायड्रेशनचा त्रास होणार नाही. ■ नाक, तोंडावर कपडा बांधून स्वयंपाकघराची स्वच्छता केल्याने धुळीचे कण शरीरापर्यंत पोहोचत नाहीत. ■ कैरीच्या कच्च्या पांढऱ्या बिया, कडूलिंबाची पावडर यांचे मिश्रण

डायबेटिसच्या रुग्णांनी खाण्या-पिण्याबाबत विशेष पथ्य पाळणे त्यांच्या आरोग्याच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्वाचे असते. शुगर कंट्रोलमध्ये ठेवण्यासाठी काही गोष्टी आवश्यक असतात. त्यासाठीच या टिप्स..

रुग्णांनी सेवन करू नये. ■ ज्या भाज्या जमिनीत येतात, उदा. बटाटे, रताळे, इत्यादी भाज्या खाणे टाळावे. ■ केळी, चिक्कु, आंबा, सीताफळ, द्राक्ष, पपई, पेरू, ऊस आदी फळे वर्ज्य करावीत. ■ काजू, मनुका, बदाम, भुईमुगाच्या शेंगा, अक्रोड आदी सुकामेवा

शुगरवर कंट्रोल ठेवण्यासाठी हे टाळा...

■ साखरयुक्त पदार्थ, मध, सरबत, सिरप, कोल्ड ड्रिंक्स, गूळ, तूप, केक, पेस्ट्री, आईस्क्रीम, दारू, बीयर आदींचे डायबेटिसच्या

रुग्णांनी सेवन करू नये. ■ ज्या भाज्या जमिनीत येतात, उदा. बटाटे, रताळे, इत्यादी भाज्या खाणे टाळावे. ■ केळी, चिक्कु, आंबा, सीताफळ, द्राक्ष, पपई, पेरू, ऊस आदी फळे वर्ज्य करावीत. ■ काजू, मनुका, बदाम, भुईमुगाच्या शेंगा, अक्रोड आदी सुकामेवा

टाळावा. ■ मांसाहार टाळावा. ■ भात, वरण, दूध, पनीर, दही, मासे आदी पदार्थ कमी प्रमाणात खावेत. ■ कच्च्या भाज्या उदा. मेथी, पालक, दुधी भोपळा, मुळा, कोथिंबीर, गोबी, चवळी, टोमॅटो, कांदा,

कारले, कांदाची पात, कैरी, लिंबू पाणी आदी पदार्थ भरपूर प्रमाणात खावे

बहुपयोगी स्ट्रॉबेरी

स्ट्रॉबेरी फारच आकर्षक दिसते, त्यामुळे पाहताक्षणीच खावीशी वाटते. आंबट-गोड चवीचं हे फळ थंडीच्या दिवसात मिळतं. स्ट्रॉबेरीचा आकार लहान असला तरी आरोग्याच्या दृष्टीने ती फारच गुणकारी आहे. स्ट्रॉबेरी हे मेंदूचं खाद्य असल्याचं एका संशोधनातूनही समोर आले आहे. भरपूर अँटीऑक्सिडंट्स असल्याने स्ट्रॉबेरीच्या सेवनाने मेंदूची क्षमता वाढते. इतर अनेक रोगांवरही हे फळ उपयुक्त ठरतं. चला जाणून घेऊ स्ट्रॉबेरीचं आपल्या आहारातील महत्त्व...

■ दिवसाला तीन ते चार स्ट्रॉबेरी खाल्ल्याने स्मरणशक्ती तसेच एकाग्रता वाढायला मदत होते. ■ स्ट्रॉबेरी हे पोटॅशियम आणि ‘क’ जीवनसत्त्वाने समृद्ध फळ आहे. हे दोन्ही घटक तुम्हाला उत्साही ठेवण्यास मदत करतात.

■ वाढत्या वयात त्वचेवर सुरकुत्या पडतात. पण स्ट्रॉबेरीमुळे या सुरकुत्यांचं प्रमाण कमी होतं.

■ स्ट्रॉबेरी खाल्ल्याने तुमची रोगप्रतिकारक क्षमता वाढते.

■ हार्मोन्सचं संतुलन तसंच हाडांच्या आरोग्यासाठी स्ट्रॉबेरीचा आहारात समावेश करायला हवा.

■ शरीरावर आलेली सूज स्ट्रॉबेरीच्या सेवनाने कमी होते.

■ कॅन्सरपासून बचाव करण्याची क्षमता स्ट्रॉबेरीत आहे.

■ केस आणि त्वचा या दोन्हीचं आरोग्य राखण्यातही स्ट्रॉबेरी महत्त्वाची भूमिका बजावते. म्हणूनच अनेक सौंदर्यप्रसाधनांमध्ये स्ट्रॉबेरीच्या तत्वांचा वापर केला जातो.

■ स्ट्रॉबेरीतील काही गुणधर्मांमुळे सूर्याच्या अतिनील किरणांपासून केस आणि त्वचा यांचं रक्षण होऊ शकतं.

हीच ती ७२ गावे

महाड तालुक्यात संभाव्य दरडग्रस्त गावांच्या यादीत लोअर तुडील, नामावले कोंड, शिंगरकोंड मोरेवाडी, आंबिवली पातेरीवाडी, कोंडीवते मूळ गावठाण, सव, सोनघर, जुई बुद्रुक, चांदवे खुर्द, रोहन, वलंग, कोथेरी जंगमवाडी, माझरी, पारमाची वाडी, कुकळे, कोसबी, वामने, धिंभावे बौद्धवाडी, वरादी बौद्धवाडी, चोचिंदे, चोधिंदे कोंड, गोटे बुद्रुक, आदितरे, खैरे तर्फे तुडील, कुर्ला दंड वाडी, रावतळी मानेचीधार, मोहोत सुतारवाडी, मांडले, पिंपळकोंड, मुमुशी आंथ्याचा कोंड, मुमुशी गावठाण, मुमुशी बौद्धवाडी, वीर गाव, वीर मराठवाडी, टोळ बुद्रुक, दासगाव भोईवाडा, तळोशी, बिरवाडी वेरखोले, करंजखोल, नडगाव काळभैरव नगर, मुनाडेवाडी, पाचाडवाडी, सांदोशी हेटरक कोंड, शेलटोळी, अंबेशिवथर, वाळण बुद्रुक, नाणे माची, कोंडीवते नवीन, हिरकणी वाडी, पाचाड परडी वाडी, वाघेरी आदिवासी वाडी, कोथेरी तांदळेकर वाडी, करंजाडी हस्के कोंड, नातोंडी धारेची वाडी, गोंडाले, खर्डी, पांगरी मनवेधारा, दरंग पोकळे वाडी, वरंध बौद्धवाडी, आझ्राई, वाळण झोळीचा कोंड,वाळण केतकीचा कोंड, भींघघर, पिंपळवाडी, रुपवली, निगडे, वासरगाव, कोथेरी, ओवळे, खरवली, तळीये असून या ७२ गावातील इमारती नागरिकांना निवाारा शेंडमध्ये तात्पुरत्या स्वरूपात स्थलांतरित करावे लागणार आहे.

महाडमधील ७२ गावे दरडग्रस्तांच्या यादीत

आपत्कालीन यंत्रणा आहे कुठे

■ **महाड** : भूस्खलन, जमिनींना भेगा पडणे, दरड कोसळणे अशा दुर्घटना महाड तालुक्यात काही वर्षांपासून घडत आहेत. यंदाही तालुक्यातील ७२ गावांचा समावेश दरडग्रस्त यादीमध्ये करण्यात आला आहे. विशेष म्हणजे संभाव्य दरडग्रस्त गावांमध्ये दरवर्षी कागदोपत्री नियोजन केले जाते. प्रत्यक्षात दरडग्रस्त गावांमध्ये अद्याप उपायोजना केलेल्या नाहीत. त्यामुळे सरकार खरेच गंभीर आहे का, असा सवाल उपस्थित केला जात आहे.

महाड तालुक्याचा ८० टक्के भाग दऱ्याखोऱ्यात वसलेला आहे. १९९५ पासून तालुक्यात सातत्याने दरड दुर्घटना होत आहेत. २००५ मध्ये महाड तालुक्यात मोठ्या प्रमाणात दरडी कोसळून शेकडो लोकांना जीव गमावावा लागला होता. त्यानंतर तळीये गावात देखील अशाच प्रकारे

दरड कोसळली आणि जीवितहानी झाली होती. यामुळे महाडसह पोलादपूर तालुक्यातील अनेक गावे संभाव्य दरडग्रस्त गावांच्या यादीत आली आहेत. महाडमध्ये दरडप्रवण क्षेत्रामधून भूस्खलन होण्याच्या शक्यतेने रहिवाशांना स्थलांतरित करावे लागणार आहे. मात्र, अद्याप या गावांमधून तात्पुरत्या निवासस्थानांची उभारणी झालेली नाही. शासनाकडे संभाव्य दरडग्रस्त भागात भूस्खलन होईल किंवा तो भाग पावसाच्या पाण्यामुळे खचेल, अशी पूर्व संदेश देणारी किंवा संकेत देणारी यंत्रणा विकसित नाही.

यंदा १० मे पासून बेमोसमी पाऊस कोसळू लागला होता. तसेच २६ मेपासून रायगडमध्ये मान्सूनचे जोरदार आगमन झाले. त्यातच जिह्वा प्रशासन किल्ले रायगडावर शिवराजांभषेक दिन

सोहळ्याच्या तयारीत गुंतले आहे. यामुळे मान्सूनपूर्व कामे आणि संभाव्य दरडग्रस्त गावांमध्ये अद्याप कोणत्याच उपाययोजना झालेल्या नाहीत. या गावातील ग्रामस्थांना सुरक्षित स्थळी स्थलांतरित होण्याबाबत नोटिसा बजावण्यात आलेल्या आहेत. शासकीय पातळीवर नागरिकांना स्थलांतर करणे, स्थलांतर करण्यासाठी निवाारा व्यवस्था, महाड शहरात पुर परिस्थितीसाठी लागणारी बचाव यंत्रणा, संपर्क साधनांची उपाययोजना, बोटीची व्यवस्था, पूरपरिस्थितीत दूरध्वनी यंत्रणा अशा सुविधा अद्याप कागदावरच आहेत.

महाड तालुक्यातील महसूल यंत्रणा व आपत्ती निवारण यंत्रणा पावसाळ तोंडावर आला असतानाही सुस्त आहेत. धोकादायक परिस्थिती उद्भवल्यास शाळा, समाजमंदिर, मंदिर, अंगणवाडी अशाठिकाणी या नागरिकांची ठेवण्याची व्यवस्था करण्यात येईल, असे महाडचे निवासी तहसीलदार महेश शितोळे यांनी सांगितले. आपत्कालीन परिस्थिती उद्भवल्यास किंवा संपूर्ण पावसाळ्यामध्ये तलाठी मंडळ अधिकारी आणि इतर महसूल विवस बारामाही बकरी बाजार भरतो. त्यातच दरवर्षी बकरी ईद निमित्ताने हा बाजार महिन्याआधीपासून सुरू होतो. हा बकरी बाजार संपूर्ण जिल्ह्यात प्रसिद्ध असून मंगळवार,

महागाईमुळे बकरी बाजारावर मंदीचे सावट...

■ भिवंडी :

बकरी ईद सणाला पांढऱ्या शुभ्र बकऱ्याला अधिक मागणी असल्याने हे बकरे २५ हजारपासून ते ९० हजारपर्यंत विकले जातात. मात्र बाजारात बकऱ्यांच्या किमती अधिक असूनही मुस्लिम बांधव मोठ्या प्रमाणात खरेदी करत असल्याचे दिसून येत आहे. विशेष म्हणजे पर राज्यातील व्यापारी कोनगाव बकरी बाजारात बकऱ्यांना उघड्यावरच बांधून ठेवत असल्याने पावसामुळे ते आजारी पडत असल्याची खंत व्यापाऱ्यांनी व्यक्त केली आहे.

गुरुवार व शनिवार या तीन दिवसात भरणाऱ्या या बकरी बाजारात यंदा बकरी गुजरात, राजस्थान, उत्तर प्रदेश आणि मध्य प्रदेश या राज्यातून मोठ्या संख्येने व्यापारी आले आहेत. मात्र गेल्या २० दिवसांपासून महागाईमुळे बाजारात मंदीचे सावट असल्याने खूपच कमी प्रमाणात बकरे विक्री झाल्याची खंत एका बकरा व्यापाऱ्याने व्यक्त केली.

आठवड्यातील मंगळवार, गुरुवार व शनिवार या तीन दिवसात भरणाऱ्या या बकरी बाजारात गुजरात, राजस्थान, उत्तर प्रदेश आणि मध्य प्रदेश या राज्यातून मोठ्या संख्येने व्यापारी येत असतात. तर दुसऱ्या दिवशीच्या मटण विक्रीसाठी अनेक मटण विक्रेते, खाटीक या ठिकाणी बकरे खरेदीसाठी येत असतात.

“जोधपूर, राजस्थान येथून बकरे विक्रीसाठी बाजारात आले आहेत. परंतु पावसामुळे खरेदीदारांची संख्या कमी झाली आहे. बकरे उघड्यावर बांधल्याने त्याचा फटका व्यापाऱ्यांना बसत आहे. तसेच पावसामुळे अनेक बकऱ्यांची तब्येत खालावली असल्याने बोकड विक्री करताना भावही कमी मिळत आहे. त्यामुळे यावेळी आर्थिक नुकसानीला सामोरे जावे लागणार आहे.”

— **सद्दाम शेख, बकरे विक्रेता, (व्यापारी)**

पांढऱ्या शुभ्र बकऱ्याला अधिक मागणी

बकरी ईद सणाला पांढऱ्या शुभ्र बकऱ्याला अधिक मागणी असल्याने हे बकरे २५ हजारपासून ते ९० हजारपर्यंत विकले जातात. मात्र बाजारात बकऱ्यांच्या किमती अधिक असूनही मुस्लिम बांधव मोठ्या प्रमाणात खरेदी करत असल्याचे दिसून येत आहे. विशेष म्हणजे पर राज्यातील व्यापारी कोनगाव बकरी बाजारात बकऱ्यांना उघड्यावरच बांधून ठेवत असल्याने पावसामुळे ते आजारी पडत असल्याची खंत व्यापाऱ्यांनी व्यक्त केली आहे.

गुरुवार व शनिवार या तीन दिवसात भरणाऱ्या या बकरी बाजारात यंदा बकरी गुजरात, राजस्थान, उत्तर प्रदेश आणि मध्य प्रदेश या राज्यातून मोठ्या संख्येने व्यापारी आले आहेत. मात्र गेल्या २० दिवसांपासून महागाईमुळे बाजारात मंदीचे सावट असल्याने खूपच कमी प्रमाणात बकरे विक्री झाल्याची खंत एका बकरा व्यापाऱ्याने व्यक्त केली.

आठवड्यातील मंगळवार, गुरुवार व शनिवार या तीन दिवसात भरणाऱ्या या बकरी बाजारात गुजरात, राजस्थान, उत्तर प्रदेश आणि मध्य प्रदेश या राज्यातून मोठ्या संख्येने व्यापारी येत असतात. तर दुसऱ्या दिवशीच्या मटण विक्रीसाठी अनेक मटण विक्रेते, खाटीक या ठिकाणी बकरे खरेदीसाठी येत असतात.

“जोधपूर, राजस्थान येथून बकरे विक्रीसाठी बाजारात आले आहेत. परंतु पावसामुळे खरेदीदारांची संख्या कमी झाली आहे. बकरे उघड्यावर बांधल्याने त्याचा फटका व्यापाऱ्यांना बसत आहे. तसेच पावसामुळे अनेक बकऱ्यांची तब्येत खालावली असल्याने बोकड विक्री करताना भावही कमी मिळत आहे. त्यामुळे यावेळी आर्थिक नुकसानीला सामोरे जावे लागणार आहे.”

— **सद्दाम शेख, बकरे विक्रेता, (व्यापारी)**

वसईतील कपड्याच्या गोदामाला भीषण आग

■ विरार :

मुंबई-अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्गावरील वसई फ-1टा परिसरातील आर्टिमाइज इलेक्ट्रिकल या कंपनीच्या इमारतीला बुधवारी रात्री ९ वाजताच्या सुमारास भीषण आग लागली. आगीचे प्रमाण इतके मोठे होते की जळणाऱ्या कापडामुळे धुराचे लोळ दूरवरूनही स्पष्ट दिसत होते. सुरुवातीला आग कंपनीच्या चौथ्या मजल्यावर लागली. मात्र काही वेळातच ती तिसऱ्या मजल्यावर पसरली. आग लागल्यानंतर संपूर्ण इमारतीत एकच गोंधळ उडाला. गोदामात मोठ्या प्रमाणात कपड्यांचा साठा असल्यामुळे आगीने काही वेळातच रौद्र रूप धारण केले. आगीवर नियंत्रण मिळवण्यासाठी वसई-विरार महानगरपालिकेच्या अग्निशमन विभागाच्या अनेक गाड्या घटनास्थळी दाखल झाल्या. जवानांनी युद्धपातळीवर आग विझवण्याचे काम सुरू केले आहे. शती५चे प्रयत्न सुरू असले तरी आगीचे नेमके कारण अद्याप स्पष्ट झालेले नाही. मात्र, प्राथमिक अंदाजानुसार ही आग शॉर्ट सर्किटमुळे लागली अस-ावी, अशी माहिती अग्निशमन विभागाचे मुख्य अधिकारी यांनी दिली आहे. या आगीमुळे कंपनीचे मोठे आर्थिक नुकसान झाले आहे. अद्याप कोणतीही जीवितहानी झाली नसली, तरी एक दुर्दैवी घटना घडली.

■ नवी मुंबई :

नवी मुंबई महापालिकेच्या घणसोली आगारात बुधवारी (ता.४) इलेक्ट्रिक आणि डिझेल अशा चार बसेसला सकाळी सातच्या सुमारास अचानक आग लागल्याची घटना घडली. वाशी, कोपरखैरणे आणि पेठली अग्निशमक दलाच्या पथकांनी धाव घेत आगीवर नियंत्रण मिळविले. सकाळच्या सुमारास कर्मचाऱ्यांची वर्दळ कमी असल्याने कोणतीही जीवितहानी झाली नाही. इलेक्ट्रिक बस चार्जिंग करताना शॉर्ट सर्किट झाल्याने ही आग लागल्याची प्राथमिक माहिती परिवहनच्या अधिकाऱ्यांनी दिली. घणसोली

बॅटरी पॅक उघडलाच नाही म्हणून ती आग भडकली

आगारातील सुरक्षाव्यवस्था, शॉर्टसर्किटविरोधी उपाययोजना, चार्जिंग स्टेशन आणि इलेक्ट्रिक वाहनांच्या सुरक्षेचा प्रश्न समोर आला आहे.

घणसोली आगारात इलेक्ट्रिक बस क्रमांक एमएच-४३ बीपी-४५४२ ला आग लागली. इलेक्ट्रिक बसमध्ये शॉर्ट सर्किट झाल्याने बॅटरीने पेट घेतला. चार बॅटरी पॅक सील असल्याने बाहेर काढता न आल्याने पेट घेतलेल्या बसचा अधिक भडका उडाला. या बसने नजीक उभ्या असणाऱ्या डिझेलच्या इतर तीन बसेसला वेढा घातला. त्या बसेस देखील आगीत पुर्णपणे जळाल्या आहेत. त्या सोबतच पार्क केलेल्या सात बसेसला आगीची झळ पोहचल्याने त्याचे देखील नुकसान झाले आहे. एनएमएमटीच्या अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार कार्यशाळेमध्ये दुरुस्तीकरिता

उभ्या असलेल्या (पुरवठादार मे.एम.एच. इको लाईफ) एका इलेक्ट्रिक बसने शॉर्ट सर्किटमुळे पेट घेतला. मे.महालक्ष्मी बस ट्रान्सपोर्ट प्रा.लि.कंपनीकडील (कंत्राटदार) दुरुस्तीसाठी आगारात आलेल्या तीन डिझेल बसेस आगीच्या भक्ष्यस्थानी पडल्या. या घटनेची नोंद रबाळे पोलीस ठाण्यात करण्यात आली आहे.

एक ते सव्वा कोटीचे नुकसान
घणसोली-पामबीच रस्त्यावर मॉनिंग वॉकसाठी जाणाऱ्या नागरिकांनी या आगीचे व्हिडीओ तयार केले. तर काहीनी याची माहिती अग्निशमक दलाला दिली. आगीचे लोट पाहून बऱ्यांची गदीं जमली होती. आगीत एनएमएमटीचे सुमारे एक ते सव्वा कोटीचे नुकसान झाल्याचा अंदाज आहे.

विक्रोळी उड्डाणपुलाचे काम पूर्ण

येत्या दोन दिवसात एका बाजूकडील ध्वनिरोधक, रंगकाम आणि पश्चिमेकडील बाजुवर मार्ग रेषा आखणी आदी कामे पूर्ण करण्यात येणार आहे. तसेच सध्या वाहतूक बेट ठावरूनच येत आहे. वाहतूक दिवे अर्थात सिमनल बसवायचे काम सुरू आहे. वाहतूक पोलिसांसमवेत समन्वय साधून लवकरच विक्रोळी पूल वाहतुकीस खुला करण्यात येईल, असे महानगरपालिका प्रशासनाने कळविले आहे.

■ **मुंबई** : रेल्वे फाटक ओलांडताना होणारे अपघात टाळण्यासाठी सुमारे पाच वर्षांपूर्वी मुंबई महापालिका आणि रेल्वेच्यावतीने फाटक बंद करून विक्रोळी उड्डाणपुलाची उभारणी सुरू केली होती. तसेच उर्वरित ५० मीटर लांबीपर्यंतची उभारणी मध्य रेल्वेकडून करण्यात आली आहे. रेल्वे विभागाकडून एकूण ७ तुळ्या स्थापित करण्यात आल्या असून त्यांचे एकूण वजन ६५५ टन आहे. या पुलावर महानगरपालिकेने टाकलेल्या तुळ्या सुमारे २१४२ टन इतक्या वजनाच्या आहेत. तसेच या तुळ्यांची लांबी २५ ते ३० मीटर इतकी आहे. पुलाच्या तीन टप्प्यांत एकूण १८ तुळ्या टाकण्यात आल्या आहेत. या पुलाच्या एकूण १९ स्तंभांपैकी पूर्वकडील बाजूस १२ तर पश्चिमेकडील बाजूस ७ स्तंभ उभारले आहेत. पुलाच्या दोन्ही बाजूचे पोहोच रस्ते मार्गिकांवरील कॉन्क्रीट, मास्टर-क, ध्वनी रोधक, अपघातरोधक अडथळा आदी सर्व पूर्ण करण्यात आली आहेत.

या उड्डाणपुलामुळे पूर्व उपनगरातील विक्रोळी येथील रेल्वे मार्गावरून जाणारी पूर्व - पश्चिम बाजू जोडली जाणार आहे. या पुलामुळे विक्रोळी पश्चिमेकडील लाल बहादूर शास्त्री मार्ग आणि पूर्व परिसरातील पूर्व द्रुतगती महामार्ग जोडले जाणार आहेत. प्रवास वेळेत सुमारे ३० मिनिटांची बचत होणार आहे. विक्रोळी रेल्वे मार्गावर

उभारण्यात आलेल्या पुलाची एकूण रुंदी १२ मीटर तर लांबी ६१५ मीटर इतकी आहे. त्यापैकी ५६५ मीटरची उभारणी मुंबई महानगरपालिकेने केली आहे. तसेच उर्वरित ५० मीटर लांबीपर्यंतची उभारणी मध्य रेल्वेकडून करण्यात आली आहे. रेल्वे विभागाकडून एकूण ७ तुळ्या स्थापित करण्यात आल्या असून त्यांचे एकूण वजन ६५५ टन आहे. या पुलावर महानगरपालिकेने टाकलेल्या तुळ्या सुमारे २१४२ टन इतक्या वजनाच्या आहेत. तसेच या तुळ्यांची लांबी २५ ते ३० मीटर इतकी आहे. पुलाच्या तीन टप्प्यांत एकूण १८ तुळ्या टाकण्यात आल्या आहेत. या पुलाच्या एकूण १९ स्तंभांपैकी पूर्वकडील बाजूस १२ तर पश्चिमेकडील बाजूस ७ स्तंभ उभारले आहेत. पुलाच्या दोन्ही बाजूचे पोहोच रस्ते मार्गिकांवरील कॉन्क्रीट, मास्टर-क, ध्वनी रोधक, अपघातरोधक अडथळा आदी सर्व पूर्ण करण्यात आली आहेत.

■ अलिबाग :

पेण तालुक्यातील ग्रुप ग्रामपंचायत दशमी खारपाडा, खरोशी, बेलवडे, बळवली आणि बोरगाव हद्दीत सुमारे १३ बेकायदेशीर दगड खाणींसह स्टोन क्रशर्स आहेत. यांच्या माध्यमातून बेसुमार उत्खनन सुरू असून त्यामुळे पर्यावरणाचा न्हास, आदिवासी जनजीवनावरील परिणाम आणि राज्य सरकारचे आर्थिक नुकसान होत आहे. या संदर्भात सामाजिक कार्यकर्ते संतोष ठाकूर, एकविरा प्रतिष्ठान तथा वन शक्ती सामाजिक संस्थेचे कार्यकर्ते नंदकुमार पवार, उच्च न्यायालयाचे अधिवक्ता तथा लोक हितकारिणी संघेचे अध्यक्ष अॅड. सिद्धार्थ इंगळे यांनी उच्च न्यायालयात जाण्याचा इशारा दिला आहे. या संदर्भात माहिती देण्यासाठी त्यांनी बुधवारी (४ जून) अलिबागमधील शासकीय विश्रामगृहात पत्रकार परिषद आयोजित केली होती.

पेण तालुक्यात बेकायदा दगड

■ कल्याण :

पाऊस स-ुरू झाल्यामुळे पावसाचा आनंद लुटण्यासाठी कल्याण पूवेतील मोकळ्या मैदानात, झाडाझुडपांचा आधार घेऊन सार्वजनिक ठिकाणी दारू सेवन करण्याचा, दारू पिऊन गोंधळ घालण्याचा, शांततेच्या भंग करणाऱ्या ४४ टवाळखोर तरुणांवर कोळसेवाडी पोलीसांनी रविवारी रात्री कारवाई केली. या टवाळखोर तरुणांवर महाराष्ट्र पोलीस कायदा, दारूबंदी कायद्याने कोळसेवाडी पोलीसांनी कारवाई केली आहे. पाऊस सुरू झाल्यामुळे कल्याण पूवेतील अनेक तरुण दारूच्या बाटल्या घेऊन सार्वजनिक ठिकाणी दारू सेवन, विजननगर, चिंचपाडा परिसरात रविवारी रात्री शोध मोहीम हाती घेऊन सार्वजनिक ठिकाणी दारू पिण्यास बसलेल्या, दारू पिऊन रस्त्यावर धिंगाणा करणाऱ्या, झाडाझुडपांचा

तालुक्यातील बेकायदा गौण खनिज उत्खननाला कुणाचा आशीर्वाद सामाजिक कार्यकर्त्यांचा हायकोर्टात जाण्याचा इशारा

संतोष ठाकूर यांनी सांगितले की, २०२३ पासून जिल्हाधिकारी कार्यालय, पेण तहसील आणि उपविभागीय अधिकारी कार्यालयाकडे वारंवार अर्ज, निवेदने, मोर्चे, आंदोलने करून बेकायदेशीर उत्खननामुळे खेरासवाडी, वडमालवाडी येथील आदिवासींच्या जीवनास धोका निर्माण होत असल्याचे निदर्शनास आणून दिले होते. तरीही रायगड जिल्हा प्रशासनासह आदिवासींच्या कल्याणासाठी असलेले एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, तालुका महसूल विभाग आदिवासींच्या आक्रोशाकडे दुर्लक्ष करत जीवाशी खेळत आहे. ओव्हरलोडेड दगड वाहतूक वनविभागाच्या जागेतून होत असताना पेणचे वन परिक्षेत्राधिकारी प्रदीप पाटकरांचा छुपा पाठिंबा असल्याचा आरोप ठाकूर यांनी केला.

खाणी आणि स्टोन क्रशर्स असून सध्या वन विभाग आणि परिवहन विभागाचे अभय असल्याचा गंभीर आरोप नंदकुमार पवार यांनी केला. जिल्हा प्रशासनाकडून माहितीचा अधिकार आणि राज्य शासनाच्या खनिज विभागाच्या परवेशे गैरवापर खरोशी हद्दीत वैभव एकनाथ दुधे यांचा

फक्त एक अर्ज उत्खननासाठीच्या कार्यालयासमोरून दररोज शेकडो प्रत्यक्षात आदिवासी वस्तीला लागूनच आणि पर्यावरणासंबंधीचे सर्व नियम आणि अटी धाव्यावर बसवून पेण तहसीलदारांनी दिलेल्या तात्पुरत्या ५०० मधर्णीना पकडून आणून यामधील बहुतांशी तरुणांनी दारू प्यायली होती. असे पोलिसांच्या निदर्शनास आहे. या सर्व ट-वाळखोर तरुणांना कोळसेवाडी पोलीस ठाण्यात आणून पोलिसांनी त्यांच्यावर महाराष्ट्र पोलीस कायदा, दारूबंदी कायद्याने गुन्हे दाखल केले.

पेण आरटीओच्या कार्यालयासमोरून दररोज शेकडो ओव्हरलोडेड डंपरने वाहतूक होत असताना वनविभाग, परिवहन विभाग आणि महसूल विभाग जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करून राज्य सरकारचा महसूल आणि पर्यावरणाचा न्हास करत असल्याकडे लक्ष वेधले.

वन अधिकाऱ्यांसह या दगड खाणींना अभय देणाऱ्या महसूल विभाग आणि परिवहन विभाग अधिकाऱ्यांच्या आर्थिक हितसंबंध असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. म्हणूनच या दगड खाणींचे मालक सरकारचा कोट्यवधी रुपयांचा महसूल बुडवण्याची हिंमत करत असल्याचा आरोप संतोष ठाकूर यांनी केला. त्यामुळे जिल्हाधिकार्यांनी या प्रकरणात तात्काळ हस्तक्षेप करून बेकायदा दगड खाणींवर कारवाई करून त्यांच्या उत्खननाचे ईट-पिस (इलेक्ट्रिकल टोटल स्टेशन) टेक्नॉलॉजीमार्फत सर्वेक्षण करून त्याचा अहवाल राज्य सरकारला सादर करावा आणि दोषींवर दंडात्मक कारवाई करा-ावी अन्यथा रायगड जिल्हाधिकारी आणि संबंधित विभागांविरोधात उच्च न्यायालयात जनहित याचिका दाखल करणार असल्याचे अॅड. सिद्धार्थ इंगळे यांनी सांगितले.

कंटेनरच्या धडकेत पादचाऱ्याचा मृत्यू

■ **भिवंडी** : ठाणे-नाशिक मार्गावर भिवंडीकडे भरधाव वेगाने जाणाऱ्या कंटेनरने पादचाऱ्याला जोरात धडक दिल्याने पादचाऱ्याचा टूकखाली फिरवून मृत्यू झाल्याची घटना मंगळवारी घडली. उमाशंकर महेश शर्मा (३२) असे अपघातात मयत झालेल्याचे नाव आहे. याप्रकरणी ट्रकचालका विरोधात कोनगाव पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, ३ जून रोजी रात्री साडेअकराच्या सुमारास उमाशंकर हा भिवंडी बायपास जवळील रिश्तास्थानकावर उभा असताना भरधाव वेगात आलेल्या कंटेनरने उमाशंकर यास जोरात धडक दिली. या धडकेत उमाशंकर खाली पडून कंटेनरच्या चाकाखाली आल्याने त्याचा जागीच मृत्यू झाला. दरम्यान पोलिसांनी घटनास्थळी दाखल होत मृतदेह शवविच्छेदनासाठी येथील शासकीय स्व.इंदिरा गांधी रुग्णालयात पाठवला आहे. अपघातानंतर कंटेनरचालक वननास्थळावरून ट्रक फरार झाला असून त्याच्या विरोधात लवकुश सिताराम शर्मा (३८) याच्या फिदाीवरून कोनगाव पोलीसांत गुन्हा दाखल केला असून पोलीस चालकाचा शोध घेत आहेत. पुढील तपास सपोनि वैभव मुबळे करीत आहेत.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE** - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com